

1982 blev den af østre landsret afsagte dom over Ole Maisted stadfæstet.

10. Med skrivelse af 5. april 1982 fremsendte justitsministeren Slagelse rets dom af 14. maj 1981 samt østre landsrets dom af 5. marts 1982, og justitsministeren har nu med skrivelse af 10. november 1982 på ny fremsendt udskrifter af de nævnte domme samt af højestrets dom af 29. oktober 1982.

De pågældende *domsudskrifter*, hvortil der nærmere henvises, er optrykt som bilag 1, 2 og 3 til denne betænkning.

11. Det påhviler herefter udvalget til valgs prøvelse at behandle spørgsmålet om, hvorvidt Ole Maisted ved begåelse af den handling, for hvilken han er straffet, skal anses for at have tabt sin valgbarhed, jfr. folketingets forretningsorden § 7, stk. 1, nr. 2).

De regler, der danner grundlaget for bedømmelsen af spørgsmålet om valgbarhed til folketinget, er bestemmelserne i *grundlovens § 30, stk. 1, og § 33*, der er sålydende:

»§ 30. Valgbar til folketinget er enhver, som har valget til dette, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at være medlem af folketinget.«

»§ 33. Folketinget afgør selv gyldigheden af sine medlemmers valg samt spørgsmål om, hvorvidt et medlem har mistet sin valgbarhed.«

12. Det er efter grundlovens § 30 en betingelse, at den pågældende er *straffet*, og at der – således som det er tilfældet for Ole Maistedes vedkommende – foreligger en endelig straffedom, jfr. professor Max Sørensen (Statsforfatningsret, 2. udgave 1973 ved Peter Germer, pag. 82):

»Det er ikke en persons almindelige vandel, der er afgørende. Efter § 30 kræves det, at den pågældende skal være straffet for den handling, der gør ham uværdig. Et forhold, der er moralsk dadelværdigt, men ikke strafbart, kommer således ikke i betragtning, og valgbarheden går heller ikke tabt blot ved, at den pågældende tilstår det strafbare forhold, eller ved, at der rejses tiltale mod ham. Han må være fundet skyldig og idømt straf for handlingen, og straffedommen må være endelig.«

Om grundlovens § 30 og dens forhistorie kan i øvrigt bemærkes:

Efter de før 1953 gældende regler var spørgsmålet om valgbarhed til folketinget knyttet sammen med spørgsmålet om valget, således at ingen havde valget – eller var valgbar – der ved dom var »fundet skyldig i en i den offentlige mening vanærende handling uden at have fået æresoprejsning«, og dette var nærmere udformet i den daværende valglov, jfr. professor Alf Ross: »Dansk Statsforfatningsret, 3. udgave 1980 ved Ole Espersen, pag. 293:

»Ifølge grdl. 1920 §§ 30 og 31 udelukkes valget og valgbarhed, dersom vedkommende ved dom var fundet skyldig i en i den offentlige mening vanærende handling. Ved lov om valg til rigsdagen nr. 279 af 9. juni 1948, var det fastsat, at en strafb handling ikke skulle anses som vanærende, medmindre der var idømt straf af fængsel i 4 måneder eller derover, arbejds- eller sikkerhedsforvaring.«

Ved grundloven af 1953 udformedes imidlertid i § 30, stk. 1, en særlig regel om tab af valgbarhed, og det er her *den begåede handling*, der er afgørende, idet der ikke længere som i den tidligere valglov er fastsat en bestemt straf eller strafferamme som afgørende, jfr. professor Alf Ross (anf. værk pag. 293):

»Det er... den begåede handling, der er afgørende, ikke straffens størrelse eller udståelse. Betingede domme kan derfor såvel som ubetingede medføre tab af valgbarhed.«

Det værdighedskrav, der opstilles i grundlovens § 30, er et *specielt krav for folketingets medlemmer*, jfr. professor Max Sørensen (anf. værk pag. 81):

»Det særlige værdighedskrav, der her formuleres, er sat i relation specielt til folketingshvervet. Målestokken er således ikke nødvendigvis den samme som den, der anlægges ved valgbarhed til kommunalbestyrelser, jfr. den kommunale valglovs § 2, lovbehold. nr. 455, 21. december 1965, eller i henhold til tjenestemandslovens § 3. Det er heller ikke et mere almindeligt udformet krav om borgerlig agtelse eller tillid, der kommer i betragtning, men de særlige krav, der bør stilles netop til folketingsmedlemmer.«